

„Evo, jih vidiš?“

Jaz vprem svoje oko tje, kamor mi njegova roka kaže, a ne razločim družega ko drevje. Vendar primem revolver. A Bošnjak reče:

„Nič se ne boj, so še predaleč, ne bo jih sèm. Hadži jih je zapazil, a dal jim znamenje, da smo mirni ljudje. Tudi bomo mi prej v selo prišli, nego oni do nas.“

„Kaj pa v selu? Se nama tam ni nič bati?“ — poprašujem dalje.

„Ne, gospodin, selo je krščansko, le dve turški kuči ste v njem. Turčin si zdaj več toliko ne upa, se boji hudega maščevanja.“

Še kakih dvajset minut hoje, pa smo v selu. Hiše so večidel revne, prebivalci pa tudi slabo oblečeni in umazani. Hadži ponosno koraka pred nama, ne ozre se ne na levo ne na desno, moj Bošnjak pa tu pa tam spregovori kako besedo s kakim seljanom, ki vzlasti mene radovedno gledajo.

Na konci sela postoji hadži in naznani, da smo na mestu. Moj Bošnjak mu ukaže iti naprej v konak (hišo) in naju naznani gospodarju. Hadži gre in se vrne kmalu rekši, da naju gospodar pričakuje, naj le stopiva v kučo. To je bilo ne preobširno, po naših poimih celó revno in zanemarjeno poslopje, v primeri z drugimi kočami pa vendar še gosposko. Gospodar, uže bolj prileten človek s sivo brado, nas sprejme po turški navadi hladno in praša hadžija, čemu je pripe-ljal Švaba v njegovo hišo. Ta pové moj namen, turčin prikima, se vzdigne s plahte na tleh, na kateri je prej sključen čepel s čibuka pušeč, nam migne in gre pred nami s sobe ter nas pelje čez dvorišče v shrambo, kjer je velik kup suhih kož, veliko jih pa tudi še visi po drogih.

„Koliko šteješ za to robo?“ — praša potem prav ponosno.

„Dovoli, da jo prej natančneje ogledam“ — odgo-vorim jaz in začnem pregledovati, moj Bošnjak pa pazi pridno na hadžija in turčina. Kože se mi zdé dobro ohranjene, čeravno le srednja roba, zato obljubim toliko za vse skup, kolikor se mi je zdelo, da morem dati. Turek pa odločno odmaje ali prikima z glavo ter reče: „hajdimo, ne bo nič!“ Zdaj pa prične hadži svoje delo in res čudil sem se njegovi zgovornosti, čeravno nisem vsega razumel, ker je govorico preveč s turškimi besedami mešal. Rotil je turčina pri imenu preroka in vseh turških svetnikov, da na naj dá blago, kar najprej more in za vsak denar, kajti če pridejo drugi „kavri“ ali celó „asker“ avstrijskega cara, mu bodo vse vzeli in požgali. Turčin je kmalu nekoliko ostrašen, nekoliko omehčan in ko hadži to zapazi, se obrne do mojega Bošnjaka rekoč mu, naj tudi jaz nekoliko pri-maknem. Po daljem besedovanju se res zmenimo tako, da je kup sklenjen; nekoliko kož ima brž z mano pe-ljati se v Banjoluko, drugi del pa prihodnji dan. Plačam pa jaz v mestu blago, kolikor se mi ga pripelje.

Po vsem tem dá prinesiti turčin kave, pipe, nekaj jedil, slednjič tudi nekaj butelj vina; zadnjega se hadži brani, češ, da je pravovernim strogo prepovedan, a „gazda“ ga pomiri rekoč, da je to le boljše sorte rakija, ne vino, in tako je tudi on pil. Moj Bošnjak je ostal zunaj, ker njemu ni bilo dovoljeno biti med nami. Sedeli smo po turški šegi, kar je bilo meni silno ne-prijetno. K sreči so bili trije vozički kmalu naloženi in tako odrinemo, ko sem jaz dal primerno aro. Voz-niki so bili kristijani, a vodja njih gospodarjev sin, okoli 30 let star mladenič precej trdnih kosti in ne ne-prijetnega obraza. Orožja ni imel nič, ker je tudi tū sem prišla zapoved, da ne sme nihče orožja nositi in so jim ga bili naši menda uže pobrali. Mladi Turek

skonca ni bil nič kaj zgovoren, pozneje pa, ko je spo-znal, da znam dobro srbski jezik, je spustil se z mano v pogovor, kateremu se je pridružil slednjič še hadži — morda zarad tega, ker je bilo močno vino precéj zeló prijelo se ga. Le Bošnjak moj je šel molčé za nami, pa je pazljivo oziral se na vse strani, ko smo po ka-meniti in razriti poti počasi pomikali se proti Banji-luki. Vprega voz, pri katerih ni nobenega žeblija, mar-več vse goli les, so bili voli in krave, toraj je šlo vse sila počasno.

(Kon. prih.)

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu starega skušenega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

Iskren zagovornik.

Slavohlepnost je huda strast. Človek, ki jej je vdan, ne izbira ravno pripomočkov, po katerih bi jo dosegel. Zato se je večkrat že pripetilo, da je bila ne le njemu, ampak veliko več še drugim v škodo ali celó v pogubo. Resnico tega naj dokaže tudi dogodba, ka-tero sem doživel o svojem službovanju.

Bil sem pri deželni sodnji v G. preiskovalni sodnik. Takrat se je zgodilo nekaj, kar je vse mesto spravilo na noge tem bolj, ker se je vršilo o belem dnevu in v sredi mesta.

Pri trgovcu M. je bil služabnik Bugar, star uže čez 50 let in pri hiši uže v službi čez 30 let. Zavoljo njegove pridnosti, natančnosti in zanesljivosti mu je bil gospodar uže večkrat plačo povišal, tako, da je o tistem času vlekel uže lep znesek na leto — brez posebnih daril, ki so mu dohajali zavoljo njegove postrežljivosti in zvestobe. Ker je bil razen tega zeló varčen, si je bil nekoliko prihranil, tako da je s svojo rodovino, dvema hčerkama in sinom, pošteno in prav dobro živel. Hčeri ste bili o tistem času ena 18, druga 16 let stari, sin pa je bil v četrti latinski šoli. Starejša hči je po smrti matere, ki je bila pred tremi leti preselila se na oni svet, domá gospodinjala, pa je imela uže ženina, s katerim bi se bila poročila brž, ko bi bil nastopil kup-čijo očetovo, kar se je imelo zgoditi v par mesecih.

Gospod M. je svojemu vseskozi skušenemu služab-niku zaupal več, kakor komurkoli med svojimi ljudmi. Zato ga je pošiljal z denarjem vna in po denar, ni ga bilo tako velikega zneska, da bi mu ga ne bil zaupal. Bugar je tudi vselej vse natančno in naglo opravil, njegova poštenost je bila znana po vsem mestu.

Nekega dne ga pošlje k drugemu trgovcu z računi in menjicami, za katere je imel dobiti 4000 gold. Ta denar je moral M. poslati še isti dan po pošti naprej, zato je rekel Bugarju, naj se danes še posebno podviza, da pošta ne bo prej zaprta. To je bilo ob treh, ob štirih bi bil Bugar uže prav lahko nazaj prišel, ker oni trgovec je isti dan imel toliko in še več gotovine domá. Al ura teče in teče, bje pet, bje šest, še uro časa za pošto. Ker je trgovcu zeló ležeče na tem, da gre še to noč denar naprej, pošlje slednjič učenca poprašat k omenjenemu trgovcu, je li Bugar bil tam in prejel denar ali ne.

Poslani deček pride kmalu nazaj s sporočilom, da je Bugar dobil ves denar uže o poli štirih in odšel ž njim. Izplačal mu ga je bil blagajnik.

„Hm, hm“ — pravi M. — „kako je to, da ga še ni nazaj? Saj je sicer vselej bil natančen. Čudno!“

Potem pošlje dečka na dom poprašat, če je Bugar

bil med tem domá ali je morda še. Deček vrnivši se pové, da ga domá ves popoldan ni bilo.

„Nerazumljivo“ — majé M. z glavo — „in neprijetno. Denar moram poslati, da sem mož beseda.“

Pri tem mu šine misel v glavo: „kaj, ko bi bil Bugar denar vzel in ž njim ušel?“ Al to misel zavrne isti hip, kajti zavoljo 4000 gold. Bugar ne bo popustil rodovine, katero tako rad ima. Tudi ima toliko premoženja, da se ta znesek ž njim lahko pokrije. Natolcevanje je tedaj abotno. Zato gre in poišče pri znancih denarja, kar mu ga je manjkalo, ter ga odpravi s pošto.

Ko je ravno gotov s tem, se odpro vrata in v sobo stopi Bugar, podpira ga policijski stražnik. Mož je bledega obraza, ima glavo obvezano in po obleki se pozna še kri. Stražnik ga brž posadi na stol, kjer se ves omamljen zgrudi.

„Za Boga, kaj je to?“ — vpraša M. in pokliče brž ljudi, ter ukaže prinesiti vode.

Bugar je tako oslabiljen, da ne more jasno govoriti, a vzdiga le roki. Zato se trgovec obrne do stražnika in ta poroča:

„Ko grem po svoji službeni poti skozi veže, skoz katero hodijo tudi drugi ljudje, ker je javna pot, zaslišim iz kleti stok. To se mi čudno zdi, zato odprem vrata, ki so bila le priprta, in najdem pod stopnicami tega-le moža s krvavo glavo. Brž smo ga nekoliko oprali, potem sem ga hotel dati prenesti v bolnišnico, a tega se je branil in le vedno mrmral, kolikor sem razumil, da hoče iti najprej sem. Tako sem ga pripehljal sem, a prav težko, ker je čisto brez vse moči. Najprej je treba mu zdravnika.“

V tem je bilo vse okoli Bugarja, ki se je vidno kviško sklanjal, pa ni mogel pokonci sedeti.

M. stopi k njemu in ga praša:

„Kaj se vam je zgodilo, Bugar? Ste li po stopnicah padli in se pri tem tako pobili?“

Bugar živahno odkima.

„Imate li denar pri sebi?“

Zopet odkima Bugar in se zvrne na stol.

„Nesrečnež, kje je denar?“

Bugar se ves strese pri teh besedah tako, da stražnik reče, naj ga nikar ne izprašuje zdaj, ampak počaka, da bo mogel govoriti.

„Tu gre za 4000 gold., katere je Bugar pri sebi imel“ — opomni M. — „Jaz bi rad izvedel, kje so.“

Potem pojasni s kratkimi besedami stražniku reč, kar je njemu znana.

„Tako?“ — pravi stražnik — „je bil mož morda celó oropan?“

Bugar, ki ta pogovor sliši, živahno prikima, a govoriti ne more. Spravijo ga tedaj domú, kjer so otroci vsi prestrašeni. A zdravnik, ki pride brž, jih pomiri, češ, da rane, ki jih ima na glavi, niso nevarne, in da je oče le zaradi zgube krvi in po strahu tako omamljen. Mir ponoči in pridno pokladanje mrzlih cunj na glavo mu bo že pomagalo toliko, da bo drugi dan govoril in vse lahko povedal.

Se ve, da se je med tem preiskala vsa njegova obleka, a našlo se ni nič družega, kakor par grošev, katere je navadno za potrebo sabo jemal.

Misliti se mora, da so otroci vse storili, kar jim je zdravnik naročil, in ne brez vspeha, kajti ko sem jaz zjutraj po naznanilu policije, ki je med tem pridno po mestu pozvedovala, a nič zvedela, prišel v hišo, sem našel otroke vse objokane in utrujene, a očeta že toliko pri moči, da zdravnik, ki je prišel z mano vred, ni branil mi, pričeti izpraševanje.

„Vi ste bili včeraj napadeni in oropani?“

„Da“ — odgovori še z zeló slabim glasom.

„Kdo vas je napadel?“ — poprašujem dalje.

„Tisti, ki mi je prej denar izplačal“ — je odgovor.

„Blagajnik trgovčev?“ — se čudim jaz.

Bolnik živahno prikima.

„Kako se je to zgodilo?“

„Šel je za mano, me vstavil ob stopnicah, ki pe-ljejo v klet, tam me pahnili doli, potem pa ne vem več, ker sem se tako vdaril na glavo, da sem brž zgubil zavednost.“

„Je li to videl še kdo drug?“

„Ne vem, menda ne, ker je veža temna.“

Po teh odgovorih postane mož tako slab, da se zopet sesede v postelji. Otroci se spusté vsi v jok tako, da se meni premilo stori in odidem. Zdravnik pa zopet zagotovi, da rane niso nevarne in da bo mož čez štirinajst dni že vstal. (Dal. prih.)

Mnogovrstne novice.

* *Slovanski kongres se ima v Moskvo sklicati 19. maja t. l.* Njega namen je rešiti razpore med slovanskimi narodi, zato pride tudi poljsko vprašanje v razpravo. Poseben odsek, kateremu na čelu stojijo profesorji Pipin, Hovajski in Grabovski, dela priprave za kongres. Ako ruska vlada ne bi dopustila kongresa na Ruskem, bode zboroval v Beligradu.

* *Obleko proti ognju* je iznašel inženir Šall, s katero je nedavno na Dunaji naredil očitno skušnjo. Šest velikih kupov drv, poškopljenih s petrolejem, je zažgal in v tej obleki šel skozi vseh 6 kupov. Obleka je narejena iz asbesta, ki ne prepušča nobene vročine.

* *Drug Salomo.* Jako bistroumno razsodbo je izrekel nedavno neki ameriški jurist, sodnik Kent. Neki tat je ukradel iz šatora, kjer je več ljudi spalo, razne dragocenosti. Ker je bil namreč šator iz gumija narejen, ga je z nožem prerezal, skozi luknjo utaknil glavo, desno roko in desno ramo, in v tacem položaji izvršil tatvino. Zagovornik dolgoprstnikov je sicer trdil, da se tatvina tu ni mogla zgoditi, ker je v gumi platno vrezana luknja tako majhna, da notri se splaziti ne more noben človek skozi njo. Al sodnik je bil prepričan, da se je bil tat pregrešil, zato je njega glavo, desno roko in ramo obsodil na dve leti ječe, indejal tatu, da z ostalim truplom naj naredi, kar sam hoče.

Naši dopisi.

Iz Glamoča v Bosni 19. apr. M. — Tretji batalijon našega polka še ta teden v Livno odide in pridete na naše mesto le dve stotini tudi našega polka, in sicer 5. pa 6. Mestni poveljnik livanski general Latterer je iz Livne odšel v Trst in je poveljstvo izročil polkovniku Prigerju. — Vreme imamo jako lepo, mnogo že se dobi pomladanskih cvetic vseh vrst in tudi lastavice so že davno došle. Kmetijstvu je to vreme ugodno in jeli so kmetovalci uže orati in žito, ki se jim je podelilo iz cesarskih žitnic, sejati. Nadejati se je to leto obilnejše žetve nego pretečeno, ko je le malokdo sejal.

Iz Trsta 12. aprila. — Prvemu zboru novega mestnega, resp. deželnega odbora, v katerega je prišlo 49 odbornikov, je predsedoval najstarejši odbornik Hermet, kolovodja lahonov. Starec se ni mogel zdržati, da ne bi bil v govoru svojem pokazal, da se njegova stranka trdovratno drži svojega programa, rekši: „če tudi ima novi mestni odbor nekako predrugačen obraz, smemo vendar upanje gojiti, da novi odbor ne bode zatajil koherence s prejšnjim odborom.“ Lepi prospekti! In res se je bati, da izid novih volitev ni bil tako sijajin „av-

kajti Nemec, Italijan, Francoz in marsikdo drug se vojaško službovanje uči v svojem maternem jeziku, Slovenec pa se mora vèsti po komandi tujega jezika, ki se ga mora še le učiti. Da se mu tedaj službovanje olajša, dajejo mu gosp. Komelove knjižice potrebni poduk. Pa tudi v tem oziru imajo navedene knjižice veliko vrednost, da nam slovensko terminologijo na vojaškem polji ustanovljajo.

* *Izveščé o parižkoj svjetskoj izložbi godine 1878.* Podnešeno trg.-obrt. komori po tajniku Milanu Krešiću. U Zagrebu. 1879.

Radostni smo čitali to poročilo o veliki svetovni razstavi pariški leta 1878., katero ni suhoparno nakupičenje statističnega gradiva, ampak nas pelje, kakor častiti g. pisatelj Krešić pravi, v „osemdesetih dnevih“ po načinu Jul. Verne-a okoli svetá, to je, po vseh onih zemljah, ki so svoje prirodne pridelke in obrtnijske izdelke poslale v pariško razstavo, katera je presegla vse poprejšnje izložbe.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu starega skušenega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

Iskren zagovornik.

(Dalje.)

Se vé, da po tem, kar sem izvedel, se nemudoma podam k blagajniku onega trgovca. Dobim ga v njegovem oddelku. Ko vstopim, me vljudno praša, česa želim.

„Vi ste blagajnik te hiše z imenom Frank?“ — ga nagovorim.

„Dá, s čim morem postreči?“ — odgovori ponižno.

„Jaz sem preiskovalni sodnik“ — rečem jaz in vprem oči vanj.

Kakor če bi ga z apnom pobelil, tako obledí pri teh besedah njegov obraz, le za trenutek sicer, a dosti dolgo za moje oko. Potem se ojači in pravi vsaj na videz prav brezskrbno:

„Ne zamerite, gospod, jaz res nisem imel časti vas poznati.“

„Mogoče“ — opomnim jaz na to — „sem še le par mesecev tu in vi s sodnijo nimate opraviti.“

„Ne, res ne, he, he“ — se smeje prisiljeno.

„Dovolite mi nekoliko vprašanj. Včeraj ste služabniku trgovca M. izplačali 4000 gold., je li?“

„Da, da“ — odgovori — „škoda, da se mu je ta nesreča zgodila.“

„Kaka nesreča?“ — prašam jaz.

„I, no, domu gredé je padel po stopnicah v klet in se hudo pobil. Med tem je prišel ob denar. Škoda, je jako zanesljiv človek, jaz sem mu izplačal uže več zneske.“

„Toraj vam je uže znano, kar se je z njim zgodilo?“

„Se reče — tako površno. Danes sem od ljudi izvedel. Jaz moram biti ves dan tu pri blagajnici, se ne morem ganiti iz hiše.“

„Burgar je pa ravno zdaj povedal, da ste ga vi pahnili po stopnicah v klet.“

Frank se pri teh mojih besedah prime za stol, jaz vidim dobro, da omahuje; vendar se naglo zavé in odgovori:

„Starcu se gotovo meša v možganih po hudem padcu. Ker je mene zadnjega videl, mu še zdaj po

glavi rojí moja oseba, kajti od kase je šel naravnost preko dvorišča na ulice. Kedar bo zopet pri pravi pameti, bo uže drugače govoril.“

„Mogoče“ — odgovorim jaz zdaj prepričan, da je Burgar resnico povedal — „a ker še to utegne nekoliko dni trajati, vas bom uže prosil, da greste z menoj.“

Mladeneč — bil je okoli 30 let star — spreminja pri teh besedah vse barve, a ko na moj migljej vstopita dva stražnika, se podá in gre mirno z menoj. Še le ko smo v moji preiskovalni sobi, se jame groziti in jeziti tako, da sem ga moral zapreti v samotno sobo.

Prvo delo moje po tem je, poiskati prič hudodelstva. Da je hudodelstvo zgodilo se in da hudodelnik ni nihče drug, kakor Frank, o tem sem bil sam pač prepričan, a treba je dokazov za druge, za sodnijo, za porotnike. Zato se podam najprvo k Frankovemu gospodarju. Ta mi ne vé nič posebnega povedati. Frank sicer ni zelo priljubljen, ker se rad hlina, tudi ni odkritosrčen; v službi pa se ni še pregrešil prav nič, zato se trgovec ne more pritožiti.

Nekoliko več, ko tu, zvem o njem tam, kjer je imel stanovanje — bil je namreč neoženjen. Pri vdovi nekega uradnika je imel sobo v najemu, doma je tudi vdova je imela dve hčeri, eno že bolj priletno, druga pa je bila vsaj že, kakor pravijo, nekoliko ponošena. Se ve, da sem moral preiskati ne le sobo Frankovo, ampak tudi stanovanje vdove, ker je bil več pri njeni družini, kakor v svoji sobi. Govorica je celó bila, da ima z mlajšo hčerjo posebno znanstvo. Preiskava je bila popolnoma brez vsega vspeha, kar se tiče denarja, pač pa sem dobil v njegovi miznici in v neki škatljici vdove nekaj, kar je pozneje za preiskavo važno postalo. Sumljivo se mi je zdelo tudi to, da so me mati in hčeri tako pisano gledale in se prestrašile, ko sem jim naznanil, da sem Franka dal zapreti.

„Ali je kaj povedal?“ — se oglasi starejša hči.

Mati jo pri tej priči vdari po ustih. „Trobilo neumno“ — pravi — „meniš li, da je on kaj storil?“

Ta prizor je bil zá-me važen, zato sem si ga zaznamoval in sklenil poklicati k izpraševanju vse tri še isti dan. Gline se mora tlačiti, dokler je mehka.

Res so popoldan prišle vse tri na moje povabilo. Od matere ni bilo nič izvedeti, ona ni vedela ničesar, le toliko, da jej Frank za hrano, stanovanje in postrežbo plačuje po 45 gold. na mesec. To se je meni zelo veliko zdelo, pa stara, ki je imela hud jezik, mi reče: „Saj ni nikomur nič mar, če bi mi plačeval tudi po 100 gold. na mesec.“

„O, prav nič“ — odgovorim jaz — „da jih le ima. Ali kakor kaže ta-le menjica, je v denarnih zadregah.“

Pri tem jej pokažem menjico na 300 gold., ki sem jo iz njene šatule vzel in je podpisana po Franku.

„Ej to ni nič“ — pravi udova — „300 gld. lahko plača, saj ima po 150 gold. na mesec.“

Iz vdove nisem nič spravil, tudi iz mlajše hčere ne, ker se je kazala jako prebrisano. Meni se je zdelo, da jo je prej mati naučila, da le malo govoriti in nič vedeti.

Bolje sem opravil pri starejši. Ta se mi je zdela nekoliko priprosta, kakor se pravi v ljudskem jeziku, „božji volek“. Skonca ni hotela nič govoriti, potem sem jej pa podkuril in po stari zvijači sodnikov rekoč, „da ste oni dve uže vse povedali“, jej razvezal jezik, da jezno reče:

„To ste neumni! Jaz bi uže ne bila povedala, kje je denar spravljen, če bi prav vedela.“

„Toraj vam ni znano, kje je?“

„Se ve, da ne! Saj meni nič ne povedó. Kar vèn me spodó, kedar se kaj menijo.“

„Ali so vas tudi včeraj popoldne zapodili, ko je Frank z denarjem domu pritekel?“ — prašam jaz poskušaje.

„Kaj pa da! Pa je kmalu zopet šel, jaz ne vem, kaj so se menili.“

„Ali so mati potem doma ostali? niso šli nič ven?“

„Šli so, brž za Frankom, pa ne vem kam. To prašajte njih.“

„Kakšen pa je bil Frank, ko je zvečer k vam prišel?“

„Nekako čuden. Pa mene so kmalu spodili od mize in sem morala iti v spalno sobo.“

„So bili dolgo skupaj?“

„Ne vem, sem kmalu zaspala, ker sem zvečer vselej strašno zaspala.“

Razume se, da je vse to bilo sila velike važnosti za me. Prepričan sem bil popolnoma, da je hudodelstvo storil Frank, a denar spravila vdova. Rad bi bil tudi njo prijel, al za to ni bilo zadostnih dokazov in vrh tega se mi je bolje zdelo, na tihem jo opazovati, ker bi bilo na ta način najlažje mogoče zvedeti, kje je denar spravljen. (Dal. prih.)

Naši dopisi.

Iz Istre 19. aprila. *) — Slovesni dan sreberne poroke Nju Veličanstev je pred vrati. Primerne slovesnosti pripravljajo se po vsi obširni carevini. Tudi vedno zvesti isterski Slovan, dasiravno dozda nemilo tlačeni, želi po svoji moči pokazati svojo udanost do presvitlega vladarja. V Žminju, Tinjanu, Pazinu in drugod po vsi Istri, pripravljajo se primerne slovesnosti. Vsako, tudi najmanjše selo, hoče prihodnji četrtek presvitlemu paru prositi obilnega blagoslova z nebes. Zraven presvitlemu tronu vedno zvestega Slovana, hočejo rečeni dan proslaviti tudi — italianissimi. Utegnil bi morebiti kdo misliti, da so se ti v „blaženo“ Italijo škileči in v gosposko suknjo preoblečeni kmetje in hlapci spreobrili in poboljšali? Kaj še! — Naj jim veruje, kdor hoče. Meni so že stara mati pravili, da ostane volk vedno volk, dasiravno včasih dlako in morebiti tudi glas spremeni. — Italianissimi imajo čisto druge namene. Da se v tem ne motim, dokazuje mi pazinska občina, katera ima več podobčin pod sabo. Kakor sem iz gotovega vira slišal, imele bi biti razpisane nove občinske volitve že pretekli mesec. Toda na občinskih stolih sedijo večinom poitalijančenci, med katerimi so nekateri prav strastni italianissimi, zagrizeni sovražniki slovanstva posebno v Istri. Ti so se zdaj spomnili, da 17. avgusta minulega leta zvečer, ko je vsa Istra z brezštevilnimi kresi za svojega cesarja proti „blaženi“ Italiji demonstrirala, niso oni razsvetili ne mesne hiše v Pazinu, ne svojih stanovanj. Spomnili so se, da so s tem svojim djanjem žalili ljudstva lojalnost. Spomnili so se še, da je takrat ljudstvo očitno pokazalo, da za italianissime ne mara! No, zdaj so pa občinske volitve tukaj! — Treba toraj prejšnjo napako popraviti. Zato se zdaj pripravljajo in ugibljejo, kako bi slavili tudi oni cesarjev dan, da bi s tem občinske in podobčinske volilce na kak način prepričali, da so tudi oni — italianissimi — cesarju zvesti, da tudi oni z ljudstvom enako (?) mislijo in bi tako pri novih volitvah zopet na občinskih stolih obsedeli?! — Kaj, ko bi vam, lahončiči, pa vendar le spodletelo? — Jesenski tabor v Dolini pri Trstu ni ostal brez uspeha. Rodoljubi, kateri so ga iz srednje in spodnje Istre obiskali, imajo ga predobro v spominu. Želijo, da bi se sklical tudi v njihovem bližnjem sosedstvu, in sicer kmalu. Govoril sem o tem že z mnogimi odličnimi rodoljubi. Vsi so te misli, da bi bil za letos najlepší in najprimerniši kraj za to v Cerovlju, eno železniško postajo od Pazina proti Divači. Meseca junija, če ne še prej, začnejo hoditi nedeljski vlaki iz Pulja v Pazin. Železniško vodstvo bi gotovo rado dovolilo, da bi za dan tabora tak nedeljski vlak šel tudi do Cerovlja, kjer mora že tako konja napojiti. Od zgoraj prišlo bi lahko ljudstvo z jutranjim vlakom. 8. dan prihodnjega junija, to je, v praznik sv. Trojice, bil bi prav primeren zato, ker je v Cerovlju že brez tega shod; ko bi se še tabor napovedal, sešlo bi se gotovo obilno ljudstva in vspeh bil bi najboljši. — To podajem v resni prevdarek slavnemu odboru društva „Edinosti“ v Trstu, z domoljubno prošnjo, naj željo isterskih rodoljubov dobrovoljno spolni, zaspani narod zbudi in silnemu izdajskemu lahonstvu gorko zausnico pritisne, kakor v Dolini! — Za vero, dom, cesarja! Vlada ne bo zoper.

Iz Cola pri Vipavi. (Svečanost v spomin sreberne poroke presvitlega cesarja in cesarice. Napredek o pogozdovanji s sadikami iz tukajšnje c. k. drevesnice.) Tudi nas hribovce veže dolžnost, spominjati se 25letnice poroke presvitlega cesarja. Al pri vsi najboljši volji se mi borni hribovci nikakor ne moremo meriti z drugimi bolj premožnimi vami, še manj pa z mesti in trgi. Vendar hočemo storiti kar moremo in zato smo sklenili, da se na večer dne 23. aprila na našem velikanskem Kovku napravi sijajni kres, katerega bode naznanjal strel z možnarji in, ako bode mogoče, tudi rakete povelečevala. Ta kres, ako bode vreme ugodno, bo videti po večem delu Krasa do Občine pri Trstu, da bodo strmeli lahoni irredentavci, kajti izvišeni velikan se bode celó v Benetke in v Videm lahoncem pokazal, da vidijo, da tudi naše prosto ljudstvo po hribih iskreno spoštuje svojega vladarja in da vsemu lahonskemu rogovilstvu nasproti pri nas še zmirom velja mogočna beseda: „hrast se omaja, in hrib zvestoba Slovencev ne gane!“ — Uže lansko leto sem ob svojem času poročal „Novicam“, da naj si že tačas pridni gospodarji oskrbijo za sajenje gozdnih sadik pripravnih prostorov, in glejte! res ni bil moj glas zastonj. Oglasilo se je nič manj kakor 86 gospodarjev in to večidel iz tukajšnje okolice: iz Vrabč, Grediša, Vrhpolja, Dolge poljane, Križnegore in Podkrajja in še celó iz Predjame. Razdelilo se jim je iz tukajšnje gozdne drevesnice 125.000 mecesnovih, smrekovih in borovčevih sadik. Res, lep napredek od lanskega leta! Lani je namreč samo za 72.000 sadik oglasil došlo. Tedaj le tako naprej, da nas ne bodo naši zanamci preklinjali in mraza z zobmi klepetali! Naj vsak pomisli, da je po svoji vesti dolžan, toliko drevesic vsaditi in izrediti, kolikor jih je v svojem življenju posekal ali posekati ukazal za svojo korist! Naj se vam, pridni gospodarji, že zdaj za obilo naročbo prihodnjo spomlad priporočam, kajti, kakor zdaj kaže, bode več 100.000 sadik prihodnjo pomlad dobiti, in to — se ve da — brezplačno. Morebiti bode ta ali oni temu oporekal z besedo: kaj bi sadil, vsaj neče nič rasti. Počasi prijatelji! Res je, da vse, kar se sadi, ne raste, al pomisliti je treba, da, če se le deseti del prime in doraste — kar je pa prav gotovo — se vendar trud stoterno povrne. Tisti pa, ki celó preveč dvomi nad tem, kar sem rekel, naj le-sem pride, da mu pokažem smreke, mecesne in borovce na prav slabem svetu in na hudi burji, in prepričal se bode, da se močno moti; videl bo drevesa višja, kakor je vsak junak.

A. R., oskrbnik drevesnice.

Izpednanosa 19. aprila. — „Novice“ so v 11. listu 12. marcija objavile naše poročilo, da so o volitvi predstojnika sosednje občine postojnske 27. svečana t. l.

*) Hvala posebna za drago namobljubo. Zaželeno „lista“ še ni prišla na svetlo. Vred.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu starega skušenega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

Iskren zagovornik.

(Dalje.)

Policija, ki je bila med tem pregledala vse kote hiše in temne stopnice, ni našla nič drugega, kakor gumbo, čisto podobno gumbam na Frankovi suknji. Ko pokličem Franka in mu jo pokažem, ne taji, da on take ima; na suknji celó ena manjka. Čeravno pa je to sumljivo, on vendar reče, da jo je lahko zgubil kak drugi dan, ker je večkrat tam skozi hodil. Mogoče pa tudi, da jo je zgubil kdo drugi, ker več ljudi take gumbke nosi.

Čez kake tri tedne je bil Burgar toliko ozdravljen, da je mogel sam priti k meni. Ker je Frank vse tajil trdovratno, mu postavim Burgarja nasproti, da mu naj v obraz pové, česar ga dolži. Take konfrontacije so vselej važne za sodnika, večkrat se tudi hudodelnik naravnost udá. Z mirnim obrazom pové starček še zeló slab Franku naravnost v obraz, da ga je on po stopnicah pahnil, nihče drugi. Frank komaj vidno vtrene z očesom, a zá-me dovolj. Potem pa se vstopi pred starčka in ga osorno praša:

„Toraj sem vam jaz tudi denar vzel — ne?“

„Mogoče“ — odgovorí Burgar — „videl pa tega nisem, ker sem bil isti hip ob zavednost.“

„Brez družih namenov vas toraj ni pahnil po stopnicah?“ — vprašam jaz Burgarja.

„To skoro ni verjeti“ — odgovorí Burgar — „saj mu nisem nikdar nič žalega storil.“

Daljna preiskava ni spravila nič novega na dan. Frank je vse tajil, prič razen Burgarja ni bilo nobenih, o denarji nobenega sledú, čeravno sem dal vdovo in njeno rodovino strogo opazovati. A zvita ženska je morala to slutiti, kajti živela je prej ko slej enako. Na ta način je bilo gradivo za zatožbo zeló lahko in jaz nisem imel posebnega upanja, da bi se dali porotniki prepričati, da je Frank kriv, če bi končna obravnava ne spravila kaj novega na dan.

Burgar je bil v tem — posebno po skrbni postrežbi otrok, toliko ozdravil, da je zopet nastopil službo, v katero ga je M. brez vsega ugovora nazaj vzel. Vendar se mu je dobro poznalo poškodovanje in tožil je večkrat, da ga glava boli.

Predno sem oddal vse spise državnemu pravdniku, se je še nekaj zgodilo, kar je zatožbi dalo še nekoliko več temelja. Jetničar mi namreč prinese listič, katerega je našel zašitega v likani zavratnik (krôgelj) Frankov. Ta list je bil od vdove, ki mu je oskrbovala perilo v zaporu. List, popisan z zeló okrajšanimi besedami, sem po nekolikem trudi raztolmačil si tako-le:

„Le prav nič se ne bojte! Zagovornika si zberite dr. Grabarja. Ta Vas bo izrezal, sem uže govorila ž njim. Vse je dobro spravljeno. Le tako naprej, kakor do zdaj.“

List sam na sebi ni bil nikakor nevaren, to bi mu bila lahko tudi pred vsem svetom povedala. Čemu ga tedaj zašiti v zavratnik? Le to je bilo sumljivo, zato sem dal odslej pridno preiskavati vse njegovo perilo, a zastonj, našlo se ni nič več. So bili pač tiči ti ljudje!

Državni pravdnik naredi zatožbo. Ko jo dobi Frank v roke, si izbere zagovornika dr. Grabarja.

Kdo je bil ta dr. Grabar? Še zeló mlad človek, ki je pa po mestu slovel zavoljo svoje zgovernosti. Do

svojega imena je prišel zato, ker je „izrezal“ dva goljufa, o katerih je bilo vse mesto prepričano, da sta res goljufala. Se vé, da sta ga za to dobro plačala. Naj-očitnejša lastnost njegova je bila slavohepnost; slavo doseči ni se vstrašil nobene reči. Ker se je ravno isti čas pričelo tako zvano „liberalno“ gibanje, je on med prvimi se vpregel v liberalni voz, govoril povsod, kjer je le mogoče bilo, in metal liberalne fraze krog sebe, da se je vse kadilo. Svoje vspehe pri brambi zatožen-cev je dosegal bolj zato, ker je znal porotnikom na srce govoriti, kakor po svoji juristični bistroumnosti, ker se ni po krivici trdilo, da je juristično znanje njegovo nekoliko plitvo; bolj ko svoje paragrafe je poznal ljudi po mestu in deželi. Zato so se pa k njemu zaletavali posebno ljudje, katerih reč je bila skoro zgubljena; kajti reklo se je, da, kogar dr. Grabar ne „izreže“, bi ga sam h.... ne.

Tega moža si je izbral Frank za zagovornika. Res je tudi brž pritožil se zoper zatožbo, a više pravdníštvo je zavrglo pritožbo in sodnija je odločila dan obravnave pred porotniki. Jaz sem bil vsa pisma oddal sodniji, toraj nisem imel s Frankom nič več opraviti; vendar sem bil radoveden, bo li Frank obsojen ali ne. Da je on poškodoval in oropal Burgarja, o tem sem bil sam pri sebi do dobrega prepričan.

Dan obravnave pred porotniki pride. Iz lahko umljive radovednosti sem med poslušalci tudi jaz. Med porotniki so bili ljudje raznih stanov, meni je bil malokateri znan; kar sem jih poznal, bili so večidel spoštovalci dr. Grabarja.

Obravnava se prične. Popisal jo bom le zato nekoliko obširneje, ker pojasni napis te povesti.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Livno 3. maja. M. — 1. dan t. m. smo tú zopet imeli veliko svečanost; bila je namreč blagoslovljena nova zastava našemu polku. Pri tej slovesnosti se je sošla ne samo vojaščina naše garnizije, ampak tudi mnogo Bošnjakov, radovednih videti naše svečanosti. Vse stotince našega polka, ki so v Livnu, so se zbrale ob 9. uri pri samostanski cerkvi, kamor ste se prinesli stara in nova zastava. Potem je bila maša; po maši pa bila je nova zastava blagoslovljena po navadnem običaji. Na to se je v čast stari zastavi še enkrat streljalo in v tem času bila je prenešana v sredo zbranega polka. Naš gosp. polkovnik Priger je imel lep nagovor celému polku, po katerem je on novi zastavi zvestobo prisegel. Opomniti moram še, da je bila naša stara zastava blagoslovljena leta 1845. in da je bila leta 1848. in 1849. v mnogih bitkah, isto tako leta 1858., pozneje je bila zopet v bitki pri Kustoci leta 1866. in preteklo leto v 3 bitkah v Bosni, toraj je zbirala kranjske rojake v peterih vojskah. Iz vseh teh vojsk je prišla naša zastava s svojo staro častjo. Za trdno se nađejam, da pod novo zastavo se bode 17. peš-polk zmirom pogumno bojeval in tako varoval novo zastavo, kakor so naši predniki varovali svojo.

Z Dunaja 11. maja. — Ker bo menda ta teden konec državnemu zboru in se bližajo nove volitve, so ustavoverni nemčurji, ki so po 6letnem delovanji Avstrijo skoro na kant spravili, pa se tudi med seboj zla-sali, začeli uže volilne programe na svet sipati, v katerih obetajo volilcem, da hočejo sleči starega, državi naši pogubnega človeka, pa obleči novega njej koristnega in vsem narodom pravičnega. Da bi jim kdo to le verjel! — Prvi, ki so stopili s svojim volilnim programom 8. dne t. m. na dan, je ona koterija, ki

kako se je obnašal, zato treba pri novih volitvah noč in dan skrb domoljubnih mož biti, da se noben volilec ne vsede lesjakom na limanice.

Zato naj to pismo, posneto po dunajskem časniku „Polit. Fragmente“, unim trem ustavaškim okrožnicam nasproti gre po slovenskih okrajinah, da ga beró naši ljudje in po njem sodijo testamente ustavaške, zdaj na tri kose razcepljene stranke.

Mnogovrstne novice.

* *Od kod letošnja mrzla spomlad?* Neki popotnik, ki je pred 3 tedni iz Bostona v severni Ameriki na parobrodu se pripeljal v Liverpool na Angleško in odtod prišel preko Antverpena v Nemčijo, pripoveduje to-le: „Parobrod, na katerem sem potoval, je srečal na poti v Evropo mnogo plavajočih ledenih gorá, odtrganih od severnih tečajnikov (severnih polarnih krogov), katere so se na nekaterih krajih tako zelo nakopičile, da ladija je le z velikimi težavami skozi nje prerila. Ni tedaj čuda, da burja, katero skoro zmirom imamo, ker čez take kupe ledú brije, nam mesto tople pomladanske sapice prav občutljiv mraz donaša in da mesto spomladi imamo večkrat „zeleno pomalano zimo“.

* *Velika toparnica Kruppova* v Essen-u na Pruskem vlije vsak mesec 300 topov (kanon) različne velikosti in jih je od leta 1847. uže 15.000 vlila. Ta fabrika dela z 8500 delavci, z 298 parnimi mašinami in 77 parnimi kladvi. V tej jako prostorni fabriki se vozi 60 kilometrov daleč 24 hlaponov in 700 vagonov, kateri prevažajo delavce in vse, kar fabrika potrebuje. Tudi 44 telegrafnih štacij je na tem velikanskem prostoru. V rudnikih, tej fabriki lastnih, koplje 5300 rudokopov oglje in rude. Iz rudnikov v severni Španiji dobiva 200.000 m. ton železne rude, katero iz Španije dovažá 5 parobrodov, ki so tudi lastnina Kruppve toparnice. Kolika priprava za izdelovanje morilnega orožja!

* *V obljubljeni cerkvi (Votivkirche) na Dunaji*, katera je bila o priliki Nj. veličanstev posvečena in za katero so l. 1856. temeljne kamne iz Jeruzalema pripeljali, je 6 zvonov, ki skupaj tehtajo 213 dunajskih centov in katere je vilil dvorni zvonar g. Ig. Hilzer. Dobroznani mojster je dobil za zvonove, ki pojó v akordu *fis-dur*, pohvalno pismo od svitlega nadvojvode Karola Ludevika.

* *Prijatelji ruskega jezika* so se složili v Pragi in osnovali društvo, kateremu je vlada pravila (statute) potrdila. Bi li — pravi „Slov. Narod“ — ne bilo mogoče, tudi v Ljubljani osnovati tako društvo? Morebiti bi se rad učil ruskega jezika, pa nima prilike za to.

* *Najnovejša poročila iz Rusije* javljajo, da je zadnji napadnik ruskega cara take skrivnosti izpovedal, da so zdaj vsi glavarji nihilističnih razbojnikov poznani in da ni nobenega dvoma več, da gnjezda zarotnikov so v Genfu v Švajci in pa na Angleškem.

* *Število katoličanov na svetu*. V Evropi jih je 153 in pol milijona, med katerimi jih šteje Francija 36, Avstrija 28, Italija 27, Španjsko 16, Nemčija 15, Rusija 8, Anglija 6, Belgija 5, Portugalsko 4 milijone itd. V Ameriki biva 54.000.000; v Aziji 9.000.000; v Afriki 1½ milij.; v Avstraliji 651.000 katoličanov. Tedaj znaša splošno število 216 milij. 356 tisuč katoličanov v vsih petih delih sveta.

* *Velikanski slavnostni sprevod na Dunaji* v spomin sreberne poroke je po poročilu ondašnjega mestnega odbora prizadjal za 66.607 gold. stroškov, — prihodkov pa je od gledalcev itd. v vsem skupaj bilo

77.709 gold., tedaj za 11.162 gold. več kakor stroškov. Ta presežek se naloži za častne darove umetnikom, kateri so se udeleževali pri sprevodu. — Iz vsega je tedaj očitno, da je slavljenje sreberne poroke cesarjeve Dunajčanom doneslo zlatega denarja na kupe.

* *Število prebivalcev na zemlji* je znašalo pred 2 letoma 1,429.145.000, tedaj na en štirjaški kilometer nekaj čez 10 ljudi. Od gori navedenega števila stanuje v Evropi 312,398.380 ljudi. — Od leta 1875. do leta 1877. je skupno število ljudi se pomnožilo za 42 milijonov. V našem cesarstvu pride na vsak 1000 doraščenih moških 1024 doraščenih žensk.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu starega skušenega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

Iskren zagovornik.

(Dalje.)

Ko se prebere zatožba, glaseča se na roparsk napad in hudo telesno poškodovanje, se ima zagovarjati prvi zatoženec Frank. Ta taji vse, kakor v preiskavi. Ko pride na vrsto poškodovani Bugar in pové vse, kar vé, mu Frank v obraz reče, da ni nič res, kar pravi. Zagovornik dr. Grabar se te glavne priče loti s posebno ljutostjo ter jo hoče v zadrege spraviti tako, da slednjič starček ves nevoljen reče:

„Jaz se nisem nikdar legal, menite, gospod doktor, da se bom zdaj, ko sem uže star in sem na svoje besede prisegel? Ta-le je, ki me je po stopnicah pahnil, in nihče drugi.“

Na vprašanje predsednikovo: koliko zahteva odškodovanja za to, kar je pretrpel, odgovori:

„Nič, prav nič! Da bi le moj gospod dobil svoj denar nazaj, bi jaz rad še enkrat toliko prestal.“

Za njim pride na vrsto trgovec M. Ta pripoveduje, da ga v njegovi hiši ni človeka, kateremu bi več zaupal, kakor Bugarju.

Tu se vtakne zopet zagovornik vmes in praša pričo:

„Bi li ne bilo mogoče, da bi bil Bugar, ki je, kakor je znano, možil svojo hčer, denar na stran spravil zá-njo, potem pa se sam nalašč poškodoval, da bi sum odvrnil od sebe?“

„To ni mogoče“ — odgovori M. — „prej bi jaz sam o sebi kaj tacega mislil, kakor o njem. Tudi se človek ne bo sam skoro na pol ubil, ta misel je abotna.“

„Za 4000 gold. se že splača kaj trpeti“ — opomni zagovornik in utihne.

Predsednik pokliče uradnikovo vdovo. Ta ne vé o ničemer nič in hvali Franka kot rednega človeka. Ko jej pokažejo v perilu najdeni listič, spremeni nekoliko barvo, a kmalu se zavé in reče:

„No, res je, to sem pisala jaz, zašila pa v srajčni krogelj le zato, ker nisem vedela, kako bi mu na drug način to naznanila.“

„Saj bi bili mu to lahko ustmeno povedali ali pa naravnost pisali“ — opomni predsednik.

„Po ječah jaz ne bom hodila niti pisala, da bi vsak prej bral“ — je njen nekoliko drzni odgovor, tako, da jo predsednik opomni, naj odgovarja mirneje.

Sploh so bili njeni in njene mlajše hčere odgovori tako varčni, kakor da bi ji bil kdo naučil, kako naj govorite. Še celó državni pravdnik ni spravil nič iz njih, čeravno si je mnogo prizadeval.

Nastopi starejša hči. Na to sem bil jaz posebno radoveden. Ta pa taji vse, kar je prej povedala, tako, da državni pravdnik nasvetuje, jo zavoljo krive izpovedi dati v preiskavo. Ko to sliši, se tako vstraši, da se spusti v jok in potem tako zmedeno govori, da ni vse skup nič. Zagovornik naravnost izreče, da ni pri pravi pameti, in mati in sestra pritrdite temu. Meni se je pa zdelo, da ste jo obe prej vso ostrašili, tako da iz gole bojazljivosti ni vedela, kaj govori. Slednjič jej je celó slabo prišlo, da je morala domú iti. Državni pravdnik se ni sklicaval na njo, ker taka priča pred postavo tako ne bi bila veljavna.

Frankov gospodar ne vé o svojem blagajniku nič posebnega, ne hvale, ne graje.

„Bi ga li vzeli nazaj v službo, če bi bil danes za nedolžnega spoznan?“ — prasha državni pravdnik.

„Zakaj ne?“ — je odgovor. „Toda zdaj imam že družega, ker brez blagajnika ne morem biti.“

„Ne pogrešate ga pa ne?“ — poprašuje državni pravdnik dalje.

„Se ve da ne. Na srce mi ni bil priraščen, ker kupčija je kupčija. Za osebe se mi ne brigamo, da je le vse v redu.“

Dokazovanje je bilo končano in državni pravdnik ostane pri zatožbi rekši, da je prišlo uže toliko na dan, da porotniki z mirno vestjo Franka spoznajo krivega, čeravno on sam vse taji.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Livno 14. maja. M. — Naj „Novicam“ zopet nekoliko poročam o naši Bosni. Vreme imamo vedno jako slabo, le malo dni bilo je lepih in toplih. V pondeljek, 12. dne t. m., padel je pri jako močni in mrzli burji celi dan sneg, zato se zdaj bojimo slane, katera utegne pokončati vse lepe vrte, ki so jih naši vojaki pod vodstvom gosp. častnikov nasadili. Mnogo je videti takih vrtov ne le v Livnu, temveč po celi Bosni v selih, kjer avstrijski vojaki stanujejo in zasajajo vrte v poduk tukajšnjim prebivalcem, ki se teh vrtov nagledati ne morejo. Se ve, da je v našem polku le malo vrtnarjev, a vendar si pomagamo s temi, ki so v vrtnarstvu izurjeni tako, da vsaki dan v drugem vrtu vodi taka dela en vrtnar, delavcev se mu pa dodá, kolikor jih potrebuje. Hiše se tudi še vedno popravljajo in snažijo, kar so po našem zgledu tudi Srbi začeli. — Živinska kuga je v Markočevcu čisto nehala, prikazala se je pa v selu Guber, uro daleč od Livna. Da se dalje ne razširi proti Dalmaciji ali Livnu, se je omenjeno selo po vojaški straži popolno zaprlo. Omeniti pa moram, da ta bolezen ne bo iz teh krajev izginila, dokler se hlevi, v katere se goveja živina, čeravno malokedaj vganja, popolnem ne osnažijo in gnoj, katerega se mnogo v hlevih, še več pa pred hlevi, nahaja, ne zakoplje. — Cesta proti Dalmaciji je zagotovljena in nadjamo se, da se bode uže v malo tednih mnogo po njej vozilo, kedar se do Bogonje in Travnika zgotovi. Delavcev pri tej cesti je največ naših rojakov Kranjcev in Furlanov, tudi Dalmatini in Tržacanje se nahajajo, kateri so več mladih fantičev po 11 do 14 let starih sabo pripeljali. Ti otroci, ki niso za težka dela, gladni po Livnu postopajo slabo oblečeni in močno zanemarjeni. Naj bode toraj vsem starišem v poduk, da si taki otroci tukaj v Bosni ne morejo s pastirstvom ali na kak drug način, kakor na Kranjskem, kruha služiti. Zato naj jih ne pošiljajo le-sem, kjer brez zaslužka morajo glada poginiti.

Iz Gradea 17. maja. (Priprav za nove volitve poslancev v državni zbor) ne delajo naši ustavoverci samo le tajno ampak tudi javno. V „Gradcarci“ se je celó deželni

glavar pl. Kaiserfeld, „Bleisohlenmann“ in ustavak prve vrste, oglasil z okrožnico do županov svojega nekdanjega volilnega okraja Hardtberga (Kaiserfeld je bil do leta 1870. državni poslanec), v kateri jim poduke daje, kako naj se ustavoverska stranka za prihodnje volitve organizira, da bode zmaga njena. Mož mora čutiti, da tudi na nemškem Štajerju ne bodo ustavakom nove volitve tako gladko tekale kakor bi radi, zato se je spravil na noge in kar po vladni „Gradcarci“ volilcem svoje stranke poslal poduk, češ, da jih tudi volilci drugih okrajev zvedó in se nemudoma trdno organizirajo. Jedro njegovih podukov je ustanovitev enega centralnega volilnega odbora za vsak tak okraj, kjer več okrajev skupaj enega poslanca v državni zbor voli; v takem velikem okraju naj pa tudi vsak okraj, ki zunim skupaj voli, ustanovi svoj pododbor, ki stopi s centralnim odborom o vsem, kar se volitve tiče, v vedno dotiko. Le tako je mogoče, ubraniti razcep glasov, in se doseže to, da vsi okraji, kateri skupaj poslance volijo, vedó za tistega, ki naj se v dotičnem okraju za poslanca voli. Če je 4, 5 ali še več okrajev združenih, da volijo enega poslanca skupaj, morajo vsi pododbori vedeti, komú naj se glas dá v vsakem volilnem okraju, — to vse pa vodi ali komandira centralni odbor dotičnega okraja. V tem po Kaiserfeldovi okrožnici obstaja organizacija centralnih odborov in pa pododborov v vsakem glavnem volilnem okraju. Ti odbori naj štejejo več mož, pa vendar ne preveč, ki vodijo volilne zadeve. Tako je cela dežela preprežena z volilnimi odbori tako, da več pododborov ima en centralni odbor za dotični volilni okraj. Vsi ti centralni odbori po deželi pa bodo, kar Kaiserfeld ne pové, imeli svojo glavo v Gradci, od kodar bodo tekla povelja na centralne odbore v deželo, od tod pa zopet poročila v Gradec nazaj. — Reči moremo, da je od pl. Kaiserfelda nesvetovana organizacija dobra in da jo ustavaki naši ne bodo samo le v nemškem delu naše dežele, temuč tudi na slovenskem Štajerju vpeljali, da bi mu svoje kandidate vrinili. Borba bo vsakako huda, kajti tega smo si gotovi, da tudi naši voditelji volitev bodo vse moči napeli, da priborijo slovenskim okrajem poslancev, ki bodo narod slovenski, njegove pravice in njegove potrebe zastopali v državnem zboru, da prihodnji zbor dobi ves drug obraz, kakor ga je imel zadnji nesrečni zbor, v katerem so komandantje bili ustavaki, ki so Avstrijo zakopali v dolgove, kmetijstvo in obrtništvo pogreznili v revščino, narodom slovanskim pa §. 19. temeljnih zakonov le kazali kot postavo, za katero — ni še narejen izvršilni ukaz! Radovedni smo le, kako se bodo sukali c. k. uradniki pri prihodnjih volitvah in ali bodo besede, ki jih je o njih minister Taaffe govoril unidan v državnem zboru, vplivale na njihovo obnašanje pri volitvah. Dokler tega ne vidimo, ostanemo neverni Tomaži.

Iz Trsta 18. maja. — Dvakrat po grdem vremenu ovirana svečanost, ki so jo v proslavo sreberne poroke cesarjeve nameravali Slovenci tukajšnji in okolice tržaške napraviti pri sv. Ivanu poleg Trsta, izvršila se je velečastno, čeravno tudi ne popolnem brez Jupitera pluvia, 11. dne t. m. Zbralo se je slovanskega naroda na tisoče, katerega sta Nabergoj in Dolenec s svojima govoroma jako navdušila. Udeležil se je velikega narodnega tabora tudi ces. namestnik Pino s svojo soprogo, ki, z burnimi živio-klici sprejet, je pričujoče pozdravil s slovenskim ogovorom. — Lepa ta svečanost bila je zopet nov in sijajin protest proti tukajšnjim „progresistom“; vprašamo tedaj: ali pride vlada kedaj do spoznanja, da brez povzdignjenja primorskih Slovencev in Hrvatov Avstrija ne bode imela nikakih simpatij tû, kjer zdaj veliko besedo imajo Talijani, neprijatelji

ščen, ki ima volilno pravico, in noben nasprotnik ne vpisan, ki volilne pravice nima. — Te volilne imenike, ki morajo biti na podlagi zadnjih občinskih volitev po abecednem redu sestavljeni po mestih, trgih in kmečkih občinah, vredujejo župani. En tak volilen imenik mora župan v svoji občinski pisarnici ali hiši celih osem dni razgrniti, da ga vsakdo lahko pregleda, in ob enem mora javno v občini oklicati, da more vsakdo volilen imenik pregledati in v osmih dneh, ki se štejejo od dne razglasenja, svoje ugovore naznati. Enakošen spis volilnega imenika pa mora župan izročiti c. kr. okrajnemu glavarstvu, ki ima razsojevati o ugovorih zoper volilne imenike. Ugovore, da je kdo vpisan, ki nima volilne pravice, ali kdo izpuščen, ki pa ima volilno pravico, sme delati vsak volilec dotične občine, in jih izroči županu, ki jih mora v treh dneh odposlati okrajnemu glavarstvu ali tisti politični gosposki, kateri je deželni predsednik izročil razsodbo o takih ugovorih. Ako kdo z razsodbo okrajnega glavarja ni zadovoljen, se sme v treh dneh pritožiti ali vložiti rekurs pri deželnem predsedniku, čegar razsodba je vselej končno veljavna. — Na poznejše ugovore se okrajni glavar ne sme več ozirati in mora volilni imenik 24 ur pred volitvijo uradno in končno uravnan biti in se potem ne sme več spreminjati.

Volilni imenik velikih posestnikov dela deželni predsednik, ki sprejema in razsojuje tudi vse pritožbe in ugovore.

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu starega skušenega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

Iskren zagovornik.

(Dalje.)

Za drž. pravdnikom se oglasi zagovornik zatoženčev, dr. Grabar. Najprvo se spusti v hvalo instituta porotnikov in pravi, da si v posebno srečo šteje, da more danes govoriti pred tako inteligentnimi možaki, kakoršne pred sabo vidi. To — pravi — mu stori današnja že samo na sebi lahko nalogo še lajšo, ker zagovarjati ima človeka, ki se mu zdi tako nedolžen, kakor vsak izmed porotnikov. Potem se spusti v kritiko dokazov.

„Prva in najtežja priča zoper mojega klijenta — pravi — je služabnik Bugar. Če bi ga ta ne dolžil napada, bi današnje obravnave celó ne bilo. Ali kaj pové on? Da ga je Frank po stopnicah pahnul, drugega nič. Da bi mu bil vzel tudi denar, tega trditi se staremu možu vendar ustavlja vest. Tega toraj moj klijent tudi tožen ne more biti. Je pa trditev Bugarjeva verjetna? Premislite, gospoda! O belem dnevu, v sredi mesta, v veži, skozi katero hodi vsako minuto, vsako sekundo po več ljudi, na dan po več sto, ki tedaj ne more biti nikdar prav prazna, bi ne bil napada nihče videl! Je li to verjetno? Na takem očitnem kraju se lotiti človeka je uže kacega Rinaldo - Rinaldinija predrznosti treba. Ali je pa moj klijent — le pogledjte ga! — res podoben tacemu nadtolovaju? Jaz in vsak izmed Vas bo rekel, da ne. Kako li, da ga tedaj Bugar dolži? Bugar velja sicer za poštenega moža, gospodar njegov mu daje najboljše spričevalo. Dobro! Al, gospoda, človek je slabotna stvar, česar 40, 50 let ne stori, storiti utegne v 51. letu, če ga skušnjava premaga. V skušnjavi pa je Bugar bil. Mislite si očeta, ki hoče omožiti svojo hčer. Par tisučakov dôte se o taki priliki prav dobro prileže.“

Predsednik tu opomni, da ne more dopustiti sumničenja tako poštenega človeka, kakor je Bugar po vsem, kar je do zdaj znano o njem.

Dr. Grabar odgovori, da noče nikogar natolcevat, ampak le omajati verjetnost Bugarjeve izpovedi. Na to gre še dalje in reče, da je dosedanja poštenost Bugarjeva utegnila biti le hlinenje in da je morda čakal le prilike, da si pridobivši polno zaupanje gospodarja o ugodni priliki si prisvoji več znesek. Vsaj njemu — zagovorniku — ne bo nihče vzel prepričanja, da je stari Bugar skril denar, potem pa se sam nalašč poškoval, da bi odvrnil krivdo od sebe.

Pri teh besedah vstane Bugar in zaupije: „Gospod doktor, kdor si kaj tacega upa izreči — —“

„Tiho, tiho“ — ga pomiri predsednik — „saj boste pozneje imeli še priliko pritožiti se zoper to. Vam pa, gospod zagovornik“ — se obrne proti dr. Grabarju — „prepovem vsake napade na priče in če boste govorili v tej obliki naprej, vam bom odtegnil besedo.“

„Zagovorniku mora biti dana popolna svoboda govorjenja“ — opomni zagovornik, in jaz zapazim, da mu večina porotnikov prikima. Po tem ometava še druge dokaze in izreče po nekako posebno govorniško zasukanem stavku svoje prepričanje, da Franka nikakor ne bodo obsodili.

In res! Dve tretjini porotnikov je izreklo, da Frank ni kriv napada in ropa in sodnija ga je morala spoznati za nekrivega.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Delovanje za nove volitve poslancev v državni zbor stoji zdaj v prvi vrsti političnega delovanja, — vse drugo je začasno manjše pomembnosti. Koseskega poziv Slovincem:

Gani se! komur je mar zahvala prihodnjega časa,

Gani se! kogar je sram zasmehovanja rodú!

to je paróla zdaj rodoljubom po vseh okrajnih slovenskih. Juter imajo slovenski deželni poslanci štajarski in nekateri drugi odličniši narodnjaki shod v Mariboru, da se posvetujejo o volilnem postopanju; — na Goriškem je uže začelo v ta cilj delovati politično društvo „Sloga“, — koroški Slovenci so menda tudi uže določili (vsaj enajsta ura bije!) v Celovci ali na kakem drugem primernem kraju, da se sestavi volilni odbor, — da je na Tržaškem vzela marljiva „Edinost“ volilno akcijo v svoje roke, ni dvomiti. Za Kranjsko se je osnoval narodni centralni volilni odbor v Ljubljani, kar naznanja razglas na drugem mestu, in po deželi snujejo se po njegovem pozivu podobori, ki bodo združeni delovali za srečni izid toliko važnih volitev. Glavni razloček med prejšnjimi in sedanjimi volitvami, kakor se nam — to zagotavlja tudi dopis iz Prage) — poroča iz Dunaja iz zanesljivega vira, je ta, da je cesarskim uradnikom došel od ministra grofa Taaffe-a ukaz stroge neutralitete, to je, da jim je ostro prepovedano agitirati za tako imenovano „ustavoverno (nemčursko) stranko“, in če se kak tak prestopok onega ukaza tu in tam zapazi, naj se pritožba vloži c. kr. deželnemu predsedstvu z nadrobnim, se ve da popolno utemeljenim in resničnim popisom tega, kaj se je zgodilo; če bi pa kdo tako pritožbo raji izročil centralnemu narodnemu odboru, da jo on izroči na omenjeno višje mesto, naj jo pošlje odboru. — O pripravi za volitve v državni zbor se nam potrebno zdi opomniti sledeče: 1) če sta v občini dva voleča razreda, volita prvi dve tretjini volilcev (davkoplačevalcev). Med te dve tretjini se pa ne pošteva tisti, ki imajo osobno volilno pravico,

Mnogovrstne novice.

* *Požari in kobilice na Ruskem.* Ruski narod je sto in sto tisoč svojih ljudi žrtvoval za osvobojenje svojih slovanskih bratov na Balkanu; milijarde rubljev je potrosil v ta sveti cilj in konec, s tem pa zgubil 20 let napredka materijalnega, obrtniškega in trgovskega. To-liko nenadomestljivi zgubi se pridružuje hudodelna zarota, katere konec se dandanes še prevideti ne dá. Po umorih odličnih osob se ponavljajo sedaj požari, ki so uže tri mesta: Orenburg, Irbit in Uralsk popolnem ali deloma vpepelili. Divji strančarji, ki so se zakleli, lastno svojo domovino pogubiti, so v svojih proglaših objavili, da ta hudobni namen hočejo izvršiti z ognjem in mečem, in res mož beseda so! Ni dvombe namreč, da štirikrat ponovljeni požar Irbita je delo njihovih rok. Ker pa je po vladnih uredbah njihovim nakanom z mečem in revolverjem nekaka zapreka vstavljena v glavnih mestih: v Peterburgu, Moskvi, Kijevu in Odesi, so se vrgli hudodelci zdaj na oddaljene kraje ruske države in namesti moritev požigajo mesta. In kakor da bi to še vse premalo bilo, kar hudobni ljudje počenjajo v Rusiji, sedaj celó narava priklada svoje nadloge unim nesrečam! Celi južni kraj države, kjer se največ žita prideluje in ki druge manj obdarjene kraje ž njim preskrbljuje, je zdaj poln kobilicnih rojev, ki kolikor koli žitne kali pririje iz zemlje, nagloma do zadnjega cemperca pokončajo. Nasledek te nove deželne nadloge pa je bil ta, da je nagloma žito se podražilo in mnogo barantačev privabilo v Rusijo, kateri nakupujejo žitne zaloge, s tem pa ceno kviško ženó. — Je li pa vse tudi resnica?

* *Stroški stalne armade na suhi zemlji znašajo 2500 milijonov gold. na leto; na dan tedaj 7 milijonov, in vsako uro 287.000 gold. Toliko pa v mirnih časih, koliko več še le ob času vojske!*

* *Ognjometnica Etna v Siciliji uže nekoliko časa hudo buči in iz novih žepen visoko na kviško in daleč okrog žlindro meče. Vas Mojo in veliko poljskih hiš je ogenj pokončal. Prebivalci na okrog v strahu bežijo.*

Zabavno berilo.

Iz sodnijskega življenja.

Po spominu starega skušenega pravnika.

Spisuje Jakob Aléšovec.

Iskren zagovornik.

(Dalje.)

Ko predsednik naznani to rabsodbo, stopi Bugar pred sodnijsko mizo in praša:

„Če Frank ni tega storil, kdo li je? Dva sva bila, on in jaz, tretjega ni. Iz tega sledi, da sem tat jaz.“

„Vas nihče ne dolži,“ odgovori predsednik vidno nevoljen zaradi take rabsodbe, „obravnavajo je končano, zatoženec prost.“

Soba se je izpraznila, Bugar je šel domu, kakor da bi bil obsojen on. Prav ostudno pa je bilo gledati gručo: dr. Grabarja, Franka, vdovo in njeno mlajšo hčer, ki so šli memo mene z veličastnim zasmehovanjem. Dr. Grabarju so ljudje stiskali roko zavoljo njegovega izvrstnega govora.

Se vé da je bila ta obravnava in njen konec več dni gradivo za pogovore po vsem mestu. Vse se je čudilo zgovernosti dr. Grabarja, ki je „izrezal“ človeka,

o katerem je bilo vse mesto prepričano, da je res storil, česar je bil zatožen. Dr. Grabar je svojemu vencu slave pripel nov trak, odslej je veljal za prvega zagovornika v mestu.

Čudno se je pa ljudem vendar-le zdelo to, da je Frank z vdovo in njenima hčerama vred brž drugi dan že zginil iz mesta — kam? ni nihče vedel.

Par dni potem je pretresla vse mesto novica, da je Bugar skočil v vodo in so njegovo truplo že mrtvo izlekli iz nje. Jaz sem to novico zvedel po trgovcu M., ki mi je pokazal tudi sledeče pismo Bugarjevo:

„Predragi in spoštovani gospod moj! Po dogodbi pred sodnijo, kjer je bil pravi hudodelnik za nekrivega spoznan, pade vsa krivda na me. Jaz sicer mislim, da me Vi sami tega očitno ne bote dolžili, ali če Frank ni, moram biti jaz, tretjega ni. Da bi pa na mene padla le senca krivde, tega ne morem trpeti, kajti to Vam prisežem pred Bogom, pred katerim bom kmalu stal, da sem čisto nedolžen. Le to Vas prosim, da se ne bi znosili nad mojimi otroci, ki dobro vedó, da sem nedolžen. Nezaslužene sramote pa ne morem prenašati.“

To pismo je tudi mene streslo, zato si ga izprosim od trgovca, da bi ga pokazal državnemu pravdniku, predsedniku in dr. Grabarju.

„Uboga družina poštenega moža!“ — zdihnem.

„Da, res“ — pravi trgovec in si obriše rosne oči — „ravno sem bil pri revicah. To je jok in stok! Jaz sem jim zagotovil, da bodo dobivali vso plačo očetovo, a kaj je izdalo to! „Očeta, očeta nam dajte nazaj“ — so upili, da se mi je srce krčilo. Še le, ko sem jim zagotovil, da je pri meni ravno tako čist, kakor pri njih, so se vsaj nekaj pomirili in se mi s solznimi očmi zahvalili za to besedo.“

„To je storil iskreni zagovornik“ — opomnim jaz.

„Da, da, Bog mu odpusti!“ — reče M., mi stisne roko in odide ves ginjen in tužnega obraza.

Mene pa žene nevolja naravnost k dr. Grabarju. Hotel sem izvedeti, kaj bo rekel na pismo, ki mu ga bom pokazal. Ko vstopim, me nagovori:

„O gospod svetovalec, velika mi čast. Žal mi je, da sem zadnjič podrl vse vaše marljivo delo preiskave.“

„Res bi bilo bolje“ — odgovorim jaz mrzlo — „da bi tega ne bili storili. Berite to pismo.“

Podam mu pismo Bugarjevo. Naglo prebravši ga reče ponosno:

„No, vidite mojo bistrornost! Pravi hudodelnik se je sam sodil, pekla ga je vest. O jaz poznam ljudi.“

„Mislite li res, gospod doktor“ — nadaljujem jaz mrzlo — „da ste vi zadnjič zagovarjali nedolžnega?“

„Tega ne mislim“ — odgovori — „nedolžnega je lahko zagovarjati, težko pa oprati krivega, kar sem jaz storil.“

„In nedolžnega ste naredili krivega — vsaj pred ljudmi.“

„Na to ravno sme ponosen biti vsak advokat.“

„Na vašem mestu bi pa jaz vsaj v tem ne hotel biti. Le glejte, da se tega načela ne bote enkrat kesali.“

„Naše načelo je: čim veči hudodelnik, tim večja čast, ako ga izrežemo in operemo.“

„Tako?! Se priporočam! Brez zamere.“

Domú gredé premišlujem, če ni tak zagovornik največja naslomba hudodelnikom. Kaj sem jaz mislil o dr. Grabarju, bo po vsem tem vsak sam uganil. —

Naj še ob kratkem povem, kaj se je zgodilo z Bugarjevo rodovino.

Možitev starejše hčere se je bila razdrila, ker rodovina ženinova ni hotela nikakor privoliti v to, da bi bil vzela hčer samomorilca. Zato in za očetom je žalovala tako, da je čez leto in dan umrla, kmalu za njo mlajša sestra. Ostal je le še sin, ki je s pomočjo trgovca M.

in podedovanega premoženja tako „jezno“ študiral, da je bil povsod prvi. A bil je vedno sam, nihče ga ni videl veselega. Ko je dovršil srednje šole, podal se je na višje, toliko sem zvedel po gospodu M., s katerim sva tu pa tam naletela se. Sam nisem imel prilike brigati se za take reči.

Slava dr. Grabarja kot zagovornika je v tem rastla tako, kakor po mastnih pravadah premoženje njegovo.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Trsta 9. junija. (Poziv.) „Slovansko podporno delalsko društvo“ ima v nedeljo 15. junija ob 10^{1/2} uri svoj občni zbor, v katerem bode predsednik gosp. Ivan Dolinar poročal o društvenem stanju in se volil odbor. Poziv k temu zboru spremlja predsednik s sledečim vabilom: „Slovenski delalci iz Trsta in okolice, prilika Vam je zdaj dana, da pomagajte drug drugemu. Jako znamenarjen je bil doslej slovenski delalec in rokodellec, ni imel podpore od nobene strani, ako pa je bil v laškem društvu, moral je požirati v tujem jeziku besede, katerih še dobro umel ni. Svojih otrok ne more slovenski nepremožni delalec gojiti v materinščini, ker mu pomanjkuje sredstev, zatoraj bo zdaj prilika dana slehernemu, da se s pomočjo krepkega društva vse to doseže v delalskem stanu, da bode slovenski delalec tudi imel priliko se izobraževati v materinem jeziku in da bode imel pomoč od društva v vsaki nezgodi. Slovenci, stopite mnogobrojno v društvo, vabite svoje prijatelje in učitelje, da iz malega raste veliko; z malim začnemo, ali nadejamo se vspeha, ki bo dobrote sipal še našim potomcem. Bodimo vsi za enega in eden za vse.“

Iz Celovca 7. junija. — Da ne misli svet, da smo Korošci popolnem zaspanci o velevažnih volitvah za državni zbor, naj poročajo tudi „Novice“ svojim čitateljem, da se je tu ustanovil „katoliško-konservativni deželni volilni odbor za Koroško“. Ker smo Slovenci sami preslabi, da bi zmogli pri volitvah, se moramo združiti s poštenimi Nemci, katerih program v političnem oziru je tudi naš program. Navedeni „katoliško-konservativni volilni odbor“ je ravnokar razposlal nemški oklic do volilcev, ki se naslanja na volilni oklic, ki ga je razglasil pod vodstvom grofa Hohenwarta na Dunaji stoječi volilni glavni odbor konservativne stranke, in sklepa s pozivom: „Na volišče tedaj! Nobeden naj ne ostane domá; vsak naj pride; nobeden naj se ne dá odvrniti po obljubah ali družih zvižajah nasprotnikov naših! Naš klic je: za Boga, cesarja in domovino!“ Ta naš koroški volilni odbor pa stavi kandidate le za kmetske občine, ki volijo 5. julija, in za veliko posestvo, katero voli 10. julija. Mestom in trgom, ktere je laži-liberalizem uže hudo oblizal, in takim, kjer je čustvo narodnosti slovenske zadušeno, ni volilni odbor stavil nobenih kandidatov, ker bilo bi to — bob metati v steno. — Katoliško-konservativnega odbora kandidate so za kmetske občine: 1) za celovško-velikovški okraj: c. kr. profesor Andrej Einspieler, 2) za špital- in sv. mohorski okraj: c. kr. notar dr. pl. Aichenegg, 3) za belasko-borovljiški okraj: dekan Friderik Neste, 4) za vošperško-št. vidski okraj ne imenuje odbor nobenega kandidata, ampak le zaupanje izreka, da lavantinski okraj si, kakor dozda, bode gotovo poiskal pravega moža „den richtigen Mann“, in da Lavantincem potem se bodo pridružili tudi Št. Vidci. Velikim posestnikom pa volilni odbor nasvetuje bar. Franca Reyer-a, velikega posestnika in c. kr. ministra-rezidenta. Ali bomo zmagali s katerim nasvetovanim kandidatom ali ne, je še dvomljivo, kajti nemčurji in liberalubi so pri nas grozoviti.

Iz Celja 6. junija. — Binkoštni ponedeljek smo na Teharjih obhajali sedemdesetletnico enega naših najvrlejših mož, bralcem „Novic“ že zdavnej znanega narodnega pesnika Antona Grabiča, bivšega mlinarja in posestnika v Zapečah pri Teharjih. Anton Grabič, v Levču leta 1809. rojen, ni hodil v nobeno šolo; bile so šole takrat še redke; brati so ga naučili njegov oče; pozneje pa se je iz lastnega veselja v branji in pisanji slovenskega jezika bolje izuril. On je eden najstarejših naročnikov in častiteljev „Novic“, katere je gospodarjem pri vsaki priložnosti živo priporočal, ter zmerom očitno pripoznaval, koliko koristnega da se je iz njih naučil. Anton Grabič je zložil veliko slovenskih pesmi, katerim je večidel tudi napeve pridjal. On je kot pravi narodni pevec že zdavno znan in priljubljen. V njegovi hiši najdeš zraven slovenskih časopisov veliko slovenskih knjig raznovrstnega obsega. On je zmerom rad bral in se rad učil; bil je umen, zgleden gospodar. Pred 8 leti je gospodarstvo hčeri in zetu izročil, ker je po dolgi bolezni oglušil, — zdaj živi v miru v Celji. K sedemdesetletnici je povabil razun svoje rodovine tudi več svojih starih znancev in prijateljev različnih stanov. Veseli družbi je v daljšem govoru telesno zdaj še prav krepki starček humoristično razlagal važnejše dogodke svojega dolgega življenja; — pravil je, kako je še kot otrok Francoze, ki so plenili, iz hiše prognal; kako si je že kot mali fantič s pišalko in s petjem denarje zasluževal; povedal resne in težavne tečaje svojega življenja. Potem pa je s krepkim glasom zapel daljšo novo zloženo pesem o svojem lastnem življenji. Nagovori, napitnice in petje je pristrčno razveseljevalo zbrano družbo do pozne noči. Mi pa želimo priljubljenemu starčku in narodnemu pevcu še mnogo zdravih in veselih let*), in ga pri tej priliki javno prosimo, naj bi svoje pesmi in druge spise zbral in uredil, ter jih potem kakemu slovstvenemu društvu ali pa kakemu slovenskemu pisatelju izročil, da se na zadnje ne pogube.

Iz Ljubljane. — Valovi volilnega gibanja tudi pri nas v taboru národnem in taboru nemčurškem čedalje višje kipijo. Razloček med uim in tem je pa velik ta, da narodnjaki delajo s polnim zaupanjem v zmago, nemčurji pa v popolnem obupu. Naši pododbori pridno sklicujejo shode volilcev, da izvemo njihovo mnenje o poslancih. Tako je bil preteklo nedeljo veliki shod volilcev v Postojni, ki so po kratkem razgovoru gosp. Adolfa Obrezo, posestnika v Cerknici in bivšega deželnega poslanca, sprejeli za kandidata v državni zbor. — Isto tako je bil shod v Trebnem, katerega so se udeležili volilci iz Št. Ruperta, Mirne, Žužemberka, Zagradca, Ambrusa, Dobrnič, Velike Loke, Ajdovice, Hinj in Trebnjega, ki so enoglasno za poslanca trebanjsko-kočevskega okraja si izbrali gospoda grofa Josipa Barbota. Pripravljajo se shodi tudi v Novomestu in drugej. V Ljubljani je prihodnjo nedeljo popoldne shod, kamor so v čitalnico povabljeni zastopniki pododborov, za mesta in trge dolenjske, in pa za mesta in trge gorenjske in notranjske. Posebne važnosti pa je tudi poziv gosp. grofa Hohenwarta,

*) Tudi „Novice“ se prav iz srca pridružijo tej želji in z g. pisateljem vred kličejo: Bog nam poživi še mnogaja leta našega vrlega Antona Grabiča! On je eden izmed tistih kmetskih posestnikov, ki so poduke „Novic“ jeli dejansko izpeljavati in napredek kmetijstva širiti tako očitno, da uže pred mnogimi leti je graška „Tagespost“, če tudi zagrizena nemškutarica, javno pripoznala, da slovenski kmetje dobro obdelujejo polje, ki se ravna po podukih „Novic.“ Dobro še se spominjamo, da jih je imenovala „Novice-Bauern.“ Še enkrat tedaj: živio naš Anton Grabič. Vred.